

Vətən deyəndə...

"Bayraq Ana vətənimin qeyrət örpəyidir, ona uzanan əllər kəsilməlidir"

İnsanlar doğulduqları və ömür sürdükləri bu dünyada xeyirxah əməlləri, yazdıqları dəyərli əsərləri, cəmiyyətə böyük töhfələr verən kişiləri, döyüşlərdə göstərdikləri qəhrəmanlıqları ilə yaddaşlarda qalırlar. Nə yaxşı ki, cəmiyyətimizdə bu cür şərəfli ömür yaşamış dəyərli insanlarımız çoxdur.

Xalqımız və vətənimiz üçün yaşadığı şərəfli ömür yolundan söhbət açmaq istədiyimiz zabit Həşim Həşimov da belə insanlardandır. Cəsur zabit yaşadığı illərdə nümunəvi xidməti, döyüşlərdə göstərdiyi qəhrəmanlığı ilə həmişə yaddaşlarda yaşayacaq. Bu cür əbədi yaşamaq onun mənəvi haqqıdır.

27 sentyabr 2020-ci ildə Ermənistan silahlı qüvvələrinin təxribatı nəticəsində başlanan İkinci Qarabağ müharibəsində böyük igidliklər göstərmiş Həşim Həşimovu xeyli müddət idi tanıyırdıq. O vaxt hələ müharibənin alovlanmasına bir neçə il qalmışdı. On xətdə atəşkəs rejimi hökm sürürdü, silahlar susmuşdu. Onunla ilk dəfə görüşdüyümüz və tanış olduğumuz günlərdə təcrübəli zabit hərbi hissə komandirinin şəxsi heyətlə iş üzrə müəvini vəzifəsini icra edirdi.

Həşimlə ilk tanışlığımız gözəl bir payız gününə təsadüf etmişdi. Həmin vaxtlarda Beyləqan-Füzuli istiqamətinə ezamiyyətə getmişdik. Onun xidmət etdiyi hərbi hissədə bir az ləngiyəndən sonra ön xətdə, yurdumuzun keşiyində ayıq-sayıq dayanan zabit və əsgərlərin yanına getmişdik. Adətən belə vaxtlar ön xəttə getmək üçün maşın ayrılır, bələdçilik üçün hərbi hissədən bizə nümayəndə qoşurdular. Həmin nümayəndə ilə birlikdə ön xətdə yollar, burada yurdumuzda keşik çəkən zabit və əsgərlərlə görüşər, haqlarında yazılar hazırlayırdıq.

Həmin ilhəy payız günündə ön xəttə çıxmağa hazırlaşanda öyrəndik ki, bizi mayor Həşim Həşimov müşayiət edəcək. İlk dəfə gördüyümüz zabit bizə yaxınlaşaraq ol verib mehribancasına salamladı. Onunla tanışlığımız da elə həmin gündən başladı. Həşim ortaboylu, dolu bədənli, cəld yerişli, itibaxışlı, gülərliz bir hərbiçi idi. Onun mülayim, ürəyəyatımlı səsinə yüz səsin içindən seçmək olardı. Qıscasə tanışlıqdan sonra ləngimədən yola çıxdıq. Həşim hansı istiqamətə gedəcəyimizi də dəqiqləşdirdi. Aprel döyüşlərindən sonra yenidən qurulmuş Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndi istiqamətinə gedəcəkdik. Zabit Həşim Həşimov yolboyu söhbət edir, hərbiçi kimi üzünə düşsən vəzifələrdən danışır, əsgərlərin nümunəvi xidmətindən, erməni işğalçıların tez-tez atəşkəs rejimini pozmağından söz açırdı. Belə söhbətlər yolumuzda xeyli qısalırdı. Çox keçmədi ki, yenidən salınmış Cocuq Mərcanlı kəndinə gəlib çatdıq. Bizi ön xəttə gətirən hərbi maşın mövqelərin yaxınlığında dayananda burada xidmət edən zabitlər qarşımıza çıxdılar. Mövqelərdəki vəziyyət barədə zabit Həşimova məlumat verdilər.

Övvələ ön xətdəki qorargaha baş çəkdik. Əsgərlərin yataq yerlərinə, istirahət otaqlarına, mətbəxlərinə baxdıq. Yurdumuzun müdafiəsində dayanan hərbiçilər üçün yaradılmış şəraitdən gül qoxusu gəlirdi. Bu anlarda hiss etdik ki, Həşim işini bilən zabitdir. O, mövqelərdə dayanan zabit və əsgərlərlə çox mehribancasına görüşür, xoş danışır. Onların da xidmət şəraitləri ilə yaxından maraqlanırdı. Mövqelərin təhlükəsizliyini diqqətlə yoxlayırdı. Qarşı tərəfdəki ərazilərimizə baxıb kədər süzlən səslə deyirdi ki, torpaqlarımızın uzun illərdən bəri er-

məni işğalında qalması üroyini yandırır-yaxır: "Hər dəfə düşmənin ucu-buca dağıtdığı kəndlərə, evlərə baxanda göz yaşlarımı saxlaya bilmirəm. Hamımızın üroyi ermənilərə nifrət hissi ilə döyünür. Elə istəyirəm ki, yaxın zamanlarda torpaqlarımızın azadlığı uğrunda döyüşlər başlasın. Əsgərlərimiz igiddir, cəsurdur. İnanıram ki, onlar düşməni qarşı qəhrəmanlıqla döyüşəcəklər, hamısı şəhidlərimizin intiqamını alacaqlar".

Sonra sözüünə davam etdi: "Ermənilər ordumuzun qarşısında çox duruş götürə bilməyəcəklər. Çünki Silahlı Qüvvələrimiz güclüdür, zabitlərimizin, əsgərlərimizin döyüş bacarıqları yüksək səviyyədədir. Bu üstünlük, bu yüksəklik mütləq döyüşlərdə bizə Zəfər qazandıracaq. Ermənilər özərləri haqqında mif yaradıblar ki, guya güclüdürlər. Amma deyilənlərin hamısı ağ yalandır. Əgər qismət olsaydı, Şuşa uğrunda vuruşmağı özümlə böyük xoşbəxtlik sanardım".

Hiss edirdik ki, getdiyimiz bütün mövqelərdə zabit və əsgərlər Həşimi mehribanlıqla qarşılayır, ona hörmətlə yanaşırlar. Dediklərinə diqqətlə fikir verir və tapşırıqlarına sözsüz əməl edirlər.

Səngərlərə gedəndə dəfələrlə yol yoldaşımız olan Həşimin yalnız hərbiçi kimi deyil, insan kimi də olduqca hərtərəfli şəxsiyyət olduğunu bildik. Həyatın bütün sahələrindən xəbərdar idi. Onun dünyagörüşünün genişliyinə, duyumuna, savadına, biliyinə heyran qalmamaq mümkün deyildi. Demək olar bütün fənlərdən məlumatlıydı. Özü humanitar sahənin adamı olsa da, texniki bilikləri yüksək səviyyədə idi. Riyaziyyatdan, fizikadan, həndəsədən geninə-boluna söz açırdı. Ərəb, fars, rus dillərini bilirdi. Başqa mövzularla yanaşı, xeyli sayda dini kitablar oxumuşdu. Bir dəfə söhbət zamanı öyrəndik ki, İsmayılıda doğulan Həşim həm də lahiç dilini bilir. Atası, babası qədim Lahic kəndindən imiş.

Ön mövqelərdən geri döndükdən sonra həmişə bəşirilən xərəkələrindən xoşumuz gələn Horadiz qədim şəhərindəki yeməxanada çörək kəsərdik. Bəzən Həşimi xərçə salmamayaq üçün yeməkdən boyun qaçıрмаğa çalışırıq. Amma o bizi israrla yeməxanaya dəvət edirdi. Onun sözünü yərə salanda bizdən inciyirdi. İnciməsin deyə biz də zabit dostumuzun sözüünə əməl edər, oturub bir tiko çörək kəsərdik.

İkinci Qarabağ müharibəsi başlayanda bilirdik ki, Həşim də ön sıralarda vuruşur. Ara-sıra zəng edib danışıq, hal-əhval tutardıq. Zabit dostumuz iştirak etdiyi uğurlu döyüşlərdən çox qısa danışar, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda vuruşmuşuq: "Çox təəssüflənirəm ki, tez yaralandım, Şuşa uğrunda vuruşmadım. Amma xoşbəxtəm ki,

dü. Telefonun o başından səsi gələndə arxayın olurduq ki, Həşim sağ-salamatdır. Amma bir dəfə danışanda dedi ki, ayağından yaralanıb, hospitalda yatır. Bu xəbər bizi çox kədərləndirdi. Yaralansa da, sağ qaldığından təsəlli tapdıq.

Bir dəfə Naftalandan müalicədən qayıdanda nahar etmək üçün yeməxanaların birində dayanmalı olduq. Oturub çay içdiyimiz vaxt arxadan tanış, doğma bir səs eşitdik. Bu Həşimin səsinə oxşayırdı. Bu səsi min səsin içindən seçmək mümkün idi. Tez çevrilib səs gələn tərəfə baxdıq. Yanılmamışdıq, Həşim idi. Onu görəndə həm sevinдик, həm də kədərləndik. Həmişə ayaq üstə mövqeləri, səngərləri gəzib-dolaşan Həşim indi əlil ararasında oturmuşdu. Tək deyildi, ətrafında bir neçə yaxın, doğması ayaşmışdı. Əvvəlki günlərdəkindən fərqli olaraq üzünə də saqqallı idi. Əl verib mehribancasına görüşüb hal-əhval tutduq. Sağlamlıq durumunu, yaralarının vəziyyətini soruşduq. Heç nədən gileylənmədi, hər şeyin yaxşı olduğunu dedi. Məlum oldu ki, Bakıya müayinəyə gedir. Danışığından, üz-gözündən hiss etdik ki, ovqatı yaxşıdır.

İş elə gətirdi ki, bir neçə aydan sonra Həşimlə Silahlı Qüvvələrin Baş Klinik Hospitalının qarşısında rastlaşdıq. Yənə də mehribancasına görüşüb söhbət etdik. Sağlamlıq durumunu soruşanda dedi ki, şükür hər şey yaxşılaşmağa doğru gedir: "Bu günlərdə "Yaşat" Fondunun xətti ilə qardaş Türkiyə Respublikasına müalicə olunmağa getmişdim. İndi özümlə əvvəlki günlərdən yaxşı hiss

edirəm". Dedik ki, görüşüb söhbət edək, döyüş yolu haqqında yazı hazırlayaq. "Tələsməyin, inşallah görüşüb ətraflı söhbət edirik" - cavabını verdi.

Bu görüşəndən sonra da onunla bir neçə dəfə zəngləşib hal-əhval tutduq, sağlamlıq durumu ilə maraqlandırıq. Ötənləri, keçənləri xatırlaya-xatırlaya xeyli söhbət etdik. Neçə dəfə eşitsəydik də, Həşim yazı məsələsini yaxına qoymadı. Dedi ki, nə etmişik, zabit kimi, vətəndaş kimi öz borcumuzu yerinə yetirmiş, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda vuruşmuşuq: "Çox təəssüflənirəm ki, tez yaralandım, Şuşa uğrunda vuruşmadım. Amma xoşbəxtəm ki,

Şuşanın erməni işğalçılarından azad olunmasının sevincini yaşadım".

Bu günlərdə yənə də Həşimdən hal-əhval tutmaq üçün nömrəsini yığdıq. Bir neçə çağırış səsinəndən sonra telefonundan səs gəldi. Gələn səs Həşimin deyildi, qadın səsi idi. Fikirləşdik ki, görəsən telefonunu zabit dostumuz özü niyə açmır? Belkə... Özümlə təqdim edəndən sonra qadından Həşimi soruşduq. Bir anlıq onun səsi qırıldı, titrədi, danışa bilmədi. Araya sükut çöküdü, bu anlarda ağılımızdan yüz fikir gəlib keçdi. Az sonra qadın kövrək səslə, dili əsə-əsə artıq Həşimin həyatda olmadığını dedi. Biz onu fevral ayının 7-də itirdik. Bu xəbər bizi sarsıtdı... Heç bilmədik ki, dünyanın harasında idi. Eşitdiyimiz kədərli xəbər bizi nə qədər sarsıtsa da, təsəlli üçün Həşimin həyat yol-

daşı Kəmalə xanıma dərin hüznə başsağlığı verdik.

Xatirələrinizi dinləmək üçün Həşimin döyüşçü və xidmət yoldaşları ilə görüşüb söhbət etdik. Ehtiyatda olan zabit Rəşad Gülməmmədov onun xidmət və döyüş yolundan söz açaraq dedi ki, mayor Həşim Həşimov çox vətənpərvər, yurduna, torpağına ürəkdən bağlı bir hərbiçi idi: "Şəxsi həyatın mənəvi-psixoloji hazırlıq bələdçisi müəvini vəzifəsində xidmət edirdi. İşinin öhdəsindən bacarıqla gəlir, üzünə diqqətli vəzifələri peşəkarlıqla yerinə yetirirdi. Əsgərlərə öz övladı kimi yanaşırdı, həmişə, hər yerdə onlara düzgün istiqamət göstərirdi. Şəxsi həyatın mənəvi-psixoloji hazırlığının artırılması məqsədilə bütün zəruri tədbirləri görürdü. Siyasi dərslərini, məşğələlərini vaxtli-vaxtında keçirməsinə daim nəzarətə saxlayırdı. 27 sentyabr 2020-ci ildə erməni işğalçıların təxribatı nəticəsində İkinci Qarabağ müharibəsi başlayanda yaradılmış miniatür qruplarından birinə də o başçılıq edirdi. Onun rəhbərlik etdiyi qrupun miniatür erməni işğalçılarına ağır zərbələr vururdu. Döyüşlər nə qədər gərgin olsa da, Həşim əsgərlərini güllələrdən qorumağa çalışırdı. O, sona qədər istəyinə nail oldu. Miniatür qrupundan yaralanan yalnız Həşim oldu. Yaralanan sonradan dörd ildən çox yaşadı, onun ölümü taniyanları sarsıtdı. Biz hərbi yoldaşları Həşim kimi vətənpərvər zabitə, qəhrəman hərbiçini heç vaxt unutmayacağıq".

İkinci Qarabağ müharibəsində zabit Həşim Həşimova çiyin-çiyinə vuruşmuş müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu Sübhən Namazov komandirini xatırlayaraq dedi ki, onu müharibədən əvvəl tanıyıb: "Çox mehriban, mülayim insan idi. Nə vaxtsa onun əsgərlə yüksək səslə danışdığını görmədik. Hansısa bir iradə, narazılıq olanda da həmişə aşağı səslə danışardı. Yoldaş mayor çox vətənpərvər zabit idi. Danışığından, hərəkətlərindən, sözlərindən Vətən sevgisi yağırdı".

Zabit Həşim Həşimov yaralanarkən onu mövqedən döyüşçü yoldaşları çıxarıb. Onlardan biri Sübhən Namazov olub. Sübhən həmin gərgin günlərdən söz açaraq dedi: "Mən zabit Həşim Həşimovun rəhbərlik etdiyi miniatür qrupunun

keyidici yinə vurdu. Vəziyyət nə qədər gərgin olsa da, tələm-tələsik komandir təhlükəsiz yerə çıxarmağa çalışdıq. Çünki hospitala tez çatdırılmalıydı, həyatını xilas etmək mümkün olardı. Düşməni mərmisi-nə tuş gəlsəm də, nəyin bahasına olursa-olsun komandirini xilas etməliydim. Şükürlər olsun ki, mayor Həşimovu təhlükəli zonadan çıxara bildim. Sonra onu hospitala apardı. Əgər komandir bizi geri çəkilmək barədə vaxtında xəbərdar etməsəydi, hamımız işğalçıların mərmisi-nə tuş gələydik. Zabit Həşimov son ana qədər tabeliyində olan əsgərləri qorudu. Bir müddətdən sonra zəng edib hospitala əlaqə saxlayanda öyrəndik ki, həkimlər mayor Həşimovun həyatını xilas edə bilmədi. Bu cür uğurlu döyüşləri ilə şanlı Azərbaycan Ordusu Silahlı Qüvvələrin Müəvini Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin sərkərdəliyi altında Qarabağı erməni işğalçılarından azad etdi".

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu Sübhən Namazov müharibə başa çatandan sonra da mayor Həşimova əlaqə saxlayıb, onu unutmayıb. Həmin günlərdən söz açan Sübhən dedi ki, Türkiyədə müalicə olunandan sonra H. Həşimov özünü yaxşı hiss edirdi: "Onun ölüm xəbəri döğmələrim, biz dostlarımızı çox sarsıtdı. Elə bilirik ki, ən yaxın, ən əziz adamımızı itirmişik. Cəsur zabit Həşim Həşimov heç vaxt unutmayacaq, həmişə ehtiramla xatırlayacağıq".

Zabit Həşim Həşimov 7 noyabr 1978-ci ildə İsmayılıda dünyaya göz açdı. 1985-ci ildə rayondakı 1 nömrəli orta məktəbin birinci sinfinə gəldi. 1996-cı ildə orta təhsilini başa vuraraq Gəncə şəhərindəki Dövlət Aqrar Universitetinin Aqraromluq fakültəsinə qəbul olub. Ali təhsilini bitirdikdən sonra - 2002-ci ildə ordu sıralarına çağırılıb. Əsgər kimi Vətən qarşısındakı övladlıq borcunu şərəflə yerinə yetirib. Bir il sonra - 2003-cü ildə ordumuzun sıralarında zabit kimi xidmətə başlayıb. 2020-ci ilə qədər müxtəlif vəzifələrdə xidmət edib. Harada, hansı vəzifədə xidmət etməsindən asılı olmayaraq, Həşim həmişə özünü döğrəldub, üzünə düşən tapşırıqları bacarıqla yerinə yetirib. 27 oktyabr 2020-ci ildə ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda gedən döyüşlər zamanı Xocavənd rayonu istiqamətində düşmənin mövqelərini yarakən yaxınlığına düşən düşməni mərmisinin partlaması nəticəsində hər iki ayağından və çənəsindən ağır yaralanıb. Sağ ayağı amputasiya olunub. 29 noyabr 2022-ci ildə ordu sıralarından tərxis olunub. Uzun müddət davam edən müalicələrə baxmayaraq, sağlamlığını bərpa etmək mümkün olmadı. Ona 2-ci qrup müharibə əlili statusu verilib.

İkinci Qarabağ müharibəsində göstərdiyi igidliyi və qəhrəmanlığa görə Həşim Əzim oğlu Həşimov "Vətən uğrunda", "Füzulinin azad olunmasına görə" medallarına layiq görülüb.

Ağır yaralanmasına, ayağının birinin amputasiyasına olmasına baxmayaraq, Həşim Həşimov təhsilini də davam etdirib. 2023-cü ildə Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin Torpaqşünaslıq və aqrakimya fakültəsinin magistratura pilləsinə qəbul olub. Təəssüf olsun ki,

amansız ölüm ona təhsilini davam etdirməyə imkan verməyib. 7 fevral 2025-ci ildə müharibədə aldığı yaralardan yaranmış onkoloji xəstəlikdən dünyasını dəyişib.

Həyat yoldaşı Kəmalə Əbilova Həşimi kövrək hisslərlə xatırlayır: "Həşim bütün müsbət cəhətləri özündə birləşdirmiş şəxsiyyət idi. Savadlı, sağlam düşüncəli, saf ruhlu, böyük ürəkli insan idi. Vətəni-nə çox bağlıydı, üçrəngli bayrağı-mızı canından da çox sevirdi. Tez-tez bu sözləri təkrarlardı: "Bayraq Ana vətənimizin qeyrət örpəyidir, ona uzanan əllər mütləq kəsilməlidir". Onun haqqında nə qədər dəyərli sözlər desək, yənə də azdır. Arxada qalan illər ərzində mən dünyaya Həşimin gözləri ilə baxmağı öyrənmişəm. Deməli, həyat yoldaşının iradəsi güclü olub, onun yarımcı qalmış işlərini mən tamamlamalıyam".

Cəsur döyüşçünün böyük qızı Şövkət atasını həmişə göz yaşları ilə xatırlayır: "Atamın mərdliyi həmişə bizə örnək olub. Onun bir zamanlar verdiyi dəyərli nəsəhətlər indi də ən çətin anlarımda köməyi-mə gəlir. Övladı kimi mən onunla fəxr edirəm. Atam yurduna bağlı, ailəcanlı, cəsur və mərd bir hərbiçi idi. Bu il onun ən böyük arzusunun yerinə yetirərək ali məktəbə qəbul oldum. İnanıram ki, indi atamın ruh-u şadır".

Kiçik qızı Məhsəti də atasını kövrək hisslərlə yada salır: "Atam yalnız Vətən uğrunda canını fəda etdiyi üçün deyil, həm də valideyn kimi qəhrəmandır! Atam iştirak etdiyi məclisə rəng qatan, səhlik yaradan, həm ilə dil tapan, dünyagörüşü zəngin bir insan idi. Uşaqlıqdan indiyə qədər ünvanladığım bütün suallara ətraflı cavab verirdi. Demək olar ki, bütün sahələri mü-kəmməl bilirdi. Atam çox iradəli, güclü, qorxmaz, dözümlü və mərd idi. Ömrünün son günlərinə qədər bir dəfə də olsun dilindən "ağrıyır-mı" sözünü eşitmədik. Hansı ki, içində ağrıları çəkirdi, ancaq üzde bunu büürmə vermirdi. Sözləri də, gözləri də, çöhrəsi də həmişə ətrafa nur saçır. Atamın. Atamın ölində heç kəsə hiss etmədiyim istilik var idi. Ancaq 7 fevral 2025-ci ildə yuxudan oyanıb, atamın otağına yaxınlaşanda başa düşdüm ki, artıq o istiliyi bir də hiss etməyəcəm. Həmişə atam mənim əllərimi isidirdi, həmin gün onun soyuq əllərini mən isitdim".

Məhsət Həşimova söhbətinin sonunda dedi ki, Vətən üçün gərəklili bir vətəndaş olmağa çalışacaq: "Tək mən yox, bütün Azərbaycan gəncləri gücünü, bilik və bacarıqlarını vətənimizin, dövlətimizin daha da qüdrətli olmasına yönəltməlidir. Hamımız çalışmalıyıq ki, dünyanın bütün ölkələrində Azərbaycan bayrağı dalğalansın. Əgər bunu bacarsaq, müstəqilliyimiz, ərazi bütövlüyümüz və suverenliyimiz uğrunda canlarından keçmiş şəhidlərə olan borcumuzu da o əlsə ödəmiş ola-riq".

Mayor Həşim Həşimov kimi igid, cəsur oğulların İkinci Qarabağ müharibəsində göstərdikləri qəhrəmanlıqlar heç vaxt unudulmayacaq. Gələcək nəsillər igidliyi, qəhrəmanlığı bu cəsur döyüşçülərdən öyrənəcəklər, həmişə onlarla fəxr edəcək və qürur duyacaqlar.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

